

Grieks in 2ModWet

GO! Koninklijk Lyceum Antwerpen

Stijn Van Kessel

KLASSIEK AANBOD OP HET KLA

- 1 Latijn
  - 2 Grieks-Latijn
2 Latijn
2 ModWet (met 2u modules
OF **2u Grieks**)
  - 3 Grieks-Latijn
3 Grieks (met optie wis of talen)
3 Latijn (met optie wis of talen)
-

Cursus 2GM CULTUUR

- Thema I: De taal van de Grieken
- Thema II: De Griekse goden
  - Ontstaan van de wereld / eerste goden
  - Zeus en de Olympische goden
- Thema III: Homerische helden (Odysseus)
- Thema IV: Het land van de Grieken
- Thema V: Sport en spelen

nadruk op cultuur! ICT!

2. De schepping van de wereld volgens de Grieken

De oude Grieken hadden hun eigen verhalen over het ontstaan van de wereld. Deze verhalen vertellen over hun oudste goden en godinnen en over de ruzies die zij met elkaar maakten.

Vóór de schepping van de wereld bestond er volgens hen alleen de goddelijke **Chaos**. Dat was een donkere massa, die geen bepaalde vorm had en waarin de vier elementen (**water, aarde, lucht en vuur**) door elkaar woelden. Van alles wat nu bestaat en leeft, waren de kiemen al in die massa aanwezig.

Toen gebeurde het wonder: er begonnen bepaalde krachten te werken in de Chaos. Aarde en water werden van elkaar gescheiden, de hemel werd gevormd boven de aarde, de sterren en de planeten ontstonden. Langzamerhand kwamen alle verborgen kiemen tot leven.

Aarde en hemel heten bij de Grieken **Gaia** (ἡ Γαῖα) en **Oeranos** (ὁ Οὐρανός). Zij werden beschouwd als een machtig godenpaar dat heerste over het heelal. Gaia, Moeder Aarde, bracht vreemde reuzenkinderen ter wereld. Eerst werden de **Hekatoncheiren** geboren. Zij waren reuzen met 50 koppen en honderd armen. Oeranos schaamde zich dat hij de vader was van zulke monsters. Hij smeedt ze dan ook in een diepe, zware afgrond: de **Tartaros**. De kinderen die ze daarna kregen waren de **Cyclopen**, reuzen met maar één oog in het midden van hun voorhoofd. Ook zij werden door Oeranos in de Tartaros gesmeten. Daarna kreeg Gaia weer een aantal kinderen. Dit keer waren het twaalf knappe reuzen, zes jongens en zes meisjes. Zij werden de **Titanen** genoemd.

links: een Hekantoncheir
rechts: een Cycloop

OPDRACHT 2: Beantwoord volgende vragen, zoek eventueel op:

Wat is het **attribuut** van Poseidon (= het voorwerp waarmee een godheid meestal wordt afgebeeld en waaraan je hem kan herkennen)?

Welk dier is aan Poseidon gewijd?

Hoe wordt Zeus meestal afgebeeld?

Met welk(e) attribu(u)t(en) wordt Zeus vaak afgebeeld?

Welk dier en welke boom zijn aan Zeus gewijd?

Met welk(e) attribu(u)t(en) wordt Hades vaak afgebeeld?

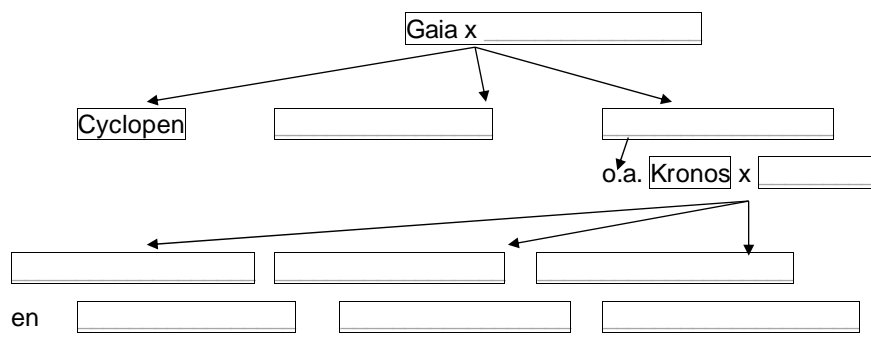

Wie is wie?

---

1. Wat is een legende?
 _____
 _____
2. Wat is een mythe?
 _____
 _____
3. Wat betekent 'polytheïsme'? Geef ook de etymologie.
 _____
 < van _____ (= _____) en _____ (= _____)
4. Wat zal dan 'monotheïsme' betekenen (< μόνος; alleen)?
 _____
5. Geef enkele voorbeelden van monotheïstische godsdiensten.
 _____
6. Wat is een 'scheppingsverhaal'?
 _____
7. Wat vertelt de 'Big Bang-theory'?
 _____
 _____
8. Vul de stamboom van de eerste goden aan.

Cursus 2GM LECTUUR

- Thema I: leesoefeningen Griekse woorden
- Thema II: Gr zinnen uit Bibliotheek (ps-Apollodoros)
- Thema III: Gr zinnen uit Odysseia (Odysseia, Kirke)
- Thema IV: Gr zinnen (Pausanias)
- Thema V: Gr zinnen uit Elektra (Sophokles)

+ teksten in vertaling!

ἍΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΘΕΟΙ

1. ἍΟ Οὐρανὸς πρῶτος τοῦ κόσμου δυνάστης ἐστίν.
2. ἍΟ θεος τὴν Γαῖαν γαμεῖ καὶ αὐτὴ πολλοὺς υἱοὺς τίκτει.
3. Οἱ υἱοὶ ἍΕκατόγχειρες καὶ Κύκλωπες καὶ Τιτᾶνες εἰσίν.
4. ἍΑλλὰ ὁ Οὐρανὸς ἍΕκατόγχειρας καὶ Κύκλωπας εἰς τὸν Τάρταρον ρίπτει.
5. ἍΟ Κρόνος τὸν Οὐρανὸν προσβάλλει, λαγχάνει τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν ἀδελφὴν ἍΡέα γαμεῖ.
6. Πολλὰ τέκνα ἔχουσιν, ἀλλὰ ὁ Κρόνος τὰ τέκνα ἐσθίει.
7. ἍΟργίζεται ἐπὶ τούτοις ἡ ἍΡέα · ἔρχεται εἰς τὴν Κρήτην καὶ τίκτει ἐν ἄνθρωπῳ υἱόν · τόδε τὸ τέκνον Ζεὺς ἐστίν.
8. ἍΑντὶ τοῦ παιδίου ὁ Κρόνος λίθον ἐσθίει.
9. ἍΕπειδὴ ὁ Ζεὺς ἐστὶ τέλειος, παρέχει τῷ Κρόνῳ φάρμακον.
10. ἍἘπειτα ὁ Κρόνος τὰ τέκνα καὶ τὸν λίθον ἐξεμεῖ.

naar: ps-Apollodoros, Bibliotheek

	*ὁ	(lidw. mannelijk)	de
	*πρῶτος		eerste
	*ὁ θεός		de god(heid)
1.	ὁ Οὐρανός		Oeranos
	ὁ κόσμος		de kosmos, het heelal
	του κοσμου		'van de wereld'
	ὁ δυνάστης		de heerser, de leider
	*ἐστί(v)		3E OTT van εἰμί (zijn) → (hij/zij/het) is
2.	ἡ Γαῖα		Gaia
	γαμέω		huwen met, trouwen met
	*καί	(vgw.)	en; ook
	*αὐτός, αὐτή, αὐτό	(pers. vnw.)	hij, zij, het
	*πολύς		veel
	*ὁ υἱός		de zoon
	τίκτω		baren, ter wereld brengen
3.	οἱ ἍΕκατόγχειρες		de Hekatoncheiren
	οἱ Κύκλωπες		de Cyclopen
	οἱ Τιτᾶνες		de Titanen
	*εἰσί(v)		3M OTT van εἰμί (zijn) → (zij) zijn
4.	*ἀλλά (vgw.)		maar
	*εἰς	(vz.) + accusatief	naar, tot (in/aan), tegen
	ὁ Τάρταρος		de Tartaros
	*ρίπτω		werpen, gooien
5.	ὁ Κρόνος		Kronos
	προσβάλλω		aanvallen
	λαγχάνω		(ver)krijgen
	*ἡ	(lidw. vrouwelijk)	de
	*ἡ ἀρχή		het begin; de heerschappij
	ἡ ἀδελφή		de zus
	ἡ ἍΡέα		Rhea

Cursus 2GM GRAMMATICA

- Thema I: alfabet + spiritus + tweeklanken + iota subscriptum
- Thema II: substantieven 1ste klasse (nom en acc)
- Thema III: substantieven 1ste klasse (gen en dat + samenvatting verbuigen)
- Thema IV: adjectieven 1ste klasse
- Thema V: praesens (deels) en pers vnw αὐτός

ALTIJD INDUCTIEF!

GRAMMATICA: NOMINATIEF EN ACCUSATIEF MANNELIJK

We observeren:

Ὁ θεός (2)	vertaling: _____ getal: _____ functie: <i>onderwerp / LV / vz-groep</i>
Οἱ υἱοί (3)	vertaling: _____ getal: _____ functie: <i>onderwerp / LV / vz-groep</i>
τον Οὐρανόν (5)	vertaling: _____ getal: _____ functie: <i>onderwerp / LV / vz-groep</i>
πολλοὺς υἱοὺς (2)	vertaling: _____ getal: _____ functie: <i>onderwerp / LV / vz-groep</i>
εἰς τὸν Τάρταρον (4)	vertaling: _____ getal: _____ functie: <i>onderwerp / LV / vz-groep</i>

We leiden af en we onthouden:

- Het substantief én het lidwoord (hun uitgangen) veranderen naar gelang de _____ in de zin (onderwerp, LV, ...) en naar gelang het _____ (enk. of mv.).
- De uitgang van een woord veranderen noemen we **verbuigen**.
- Die verschillende uitgangen noemen we **naamvallen**.
- Alle naamvallen samen noemen we een **verbuiging**. Substantieven die eindigen op - _____ zijn _____ geslacht). Zij behoren tot de **o-verbuiging**.
- De naamval die we gebruiken voor het onderwerp en het NWD noemen we de **nominatief**.
- De naamval die we gebruiken voor het LV noemen we de **accusatief**.
- De accusatief vinden we ook terug na bepaalde voorzetsels. Het voorzetsel én de accusatief vormen samen een voorzetselgroep.
- In de woordenlijst vinden we steeds de nominatief enkelvoud.

We vullen in en we leren:

	o-verbuiging MANNELIJK			
	lidwoord enkelvoud	uitgangen subst. enk.	lidwoord meervoud	uitgangen subst. mv.
nominatief		-		-
accusatief		-	ΤΟΥΣ	-

We oefenen:

1. Wat is de naamval en het getal? Zet daarna het getal om (enk. wordt mv. OF mv. wordt enk.). De naamval blijft hetzelfde.

οἱ θεοὶ = nom. mv. → **ὁ θεός** = nom. enk.
 τον υἱον = _____ → _____ = _____
 ὁ ἄνεμος = _____ → _____ = _____
 τους ἑταίρους = _____ → _____ = _____

2. Zet de substantieven om in de accusatief, zodat ze samen met het voorzetsel een correcte voorzetselgroep vormen. Vertaal daarna.

εἰς + (ὁ ἄνθρωπος) → εἰς **τον ἄνθρωπον** (enk.)
 vertaling: naar de mens
 προς + (ὁ θάνατος) → προς _____ (enk.)
 vertaling: _____
 μετὰ + (ὁ ἑνιαυτός) → μετὰ _____ (mv.)
 vertaling: _____
 εἰς + (ὁ ἀδελφός) → εἰς _____ (mv.)
 vertaling: _____

We oefenen:

4. Geef het grondwoord (= vorm in wdl. = de nom. enk.) mét lidwoord, geef het geslacht en geef naamval en getal door (een) kruisje(s) op de juiste plaats te zetten.

	grondwoord	geslacht	nom. enk.	acc. enk.	nom. mv.	acc. mv.
ἔργα	το ἔργον	onzijdig			x	x
λίθους						
πεδῖον						
τέκνα						
ἑνιαυτόν						
ἑταίρους						
ἄνεμος						
πεδία						
ἔργον						
ἀδελφόν						

Het geven van de naamval, het getal en het geslacht van een substantief of een lidwoord, noemen we **determineren**.

KLASSIEKE STUDIEN IN HET GO! (2de jaar)

- vanaf 2020-2021: in tweede jaar 50 klassieke studiën (Latijn én Grieks)
- ongeveer 30 lestijden besteden aan Grieks
- nadruk op cultuur
- **lectuur**: 15 Griekse zinnen (+ materiaal in vertaling)
- **woordenschat** vrij te kiezen
- **gramm**: eerste klasse (nom. en acc.)

bijlage bij didactisch cahier met allerhande materiaal én nascholingen in 2019-2020

Materiaal?

- virtuele ruimte GO!
- <https://www.oudegriekenjongehelden.ugent.be/lesmaterialen/grieks-voor-iedereen/>
- stijnvk@yahoo.com